

Beszámoló a II. Magyar Tájökológia Konferenciáról (Debrecen, 2006. április 7-9.)

Egy új szakmai irányzat, egy modern szakterület mindig meg kell, hogy küzdjön a saját elismertségéért, a tudományok meglévő rendszerébe történő elhelyezkedés mindig több-kevesebb vita eredményeként alakul ki. Előbb azt kell meggyőzően bizonyítani, hogy van a meglévő tudományterületekétől határozottan elkülönülő tárgya, vannak sajátos, csak rá jellemző célkitűzései, és léteznek olyan módszerek, amelyek segítségével a felmerülő kérdésekre a korábban próbálkozó stúdiumoknál jobb válaszokat tud adni.

A tájökológia tipikusan az a geográfia és az ökológia határterületén mozgó szakterület, amelynek elismertsége a képviselőinek több évtizedes tevékenysége eredményeképp mostanra válik egyértelművé. A tájökológia önálló szakterületté válását nálunk is hatékonyan elősegítette, hogy 2002-ben a Gödöllői Szent István Egyetem Környezet- és Tájgazdálkodási Intézete, elsősorban a Tájökológiai Tanszék kezdeményezésére megindította a *Tájökológiai Lapok* c. folyóiratot, majd ugyancsak ez a szakmai együttes 2004 őszén Szirákon megrendezte az I. Magyar Tájökológiai Konferenciát.

Meggyőződve a konferencia hasznosságáról, annak pozitív kihatásáról a második ilyen rendezvény megszervezését a Debreceni Egyetem Tájvédelmi és Környezetföldrajzi Tanszéke vállalta. Erre került sor 2006. április 7.-9. között a konferenciaközpontként is működő debreceni Aquaticum Termál és Wellness Hotelben. Szakmai szempontból is megnyugtató, hogy a rendezvényt támogatásra érdemesnek tartotta nem csupán a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium, a Paksi Atomerőmű Rt. és a Mecenatura Alapítvány, hanem néhány helyi és országos térinformatikai, kartográfiai, számítástechnikai, környezetanalitikai cég is (pl. ESRI, Analab, Térképíró, Számítógépház stb.). A konferencia fővédnökségét dr. Persányi Miklós környezetvédelmi és vízügyi miniszter vállalta el. A regisztrált résztvevők száma 145 volt.

A konferencia első napján a köszöntők után 8 plenáris előadás hangzott el. dr. Várallyay György akadémikus a talaj multifuncionalitásáról, dr. Tardy János ECNC alelnök és dr. Duhay Gábor főosztályvezető-helyettes (KvVM) a tájvédelem általános helyzetéről, dr. Németh Tamás az MTA Talajtani és Agrokémiai Kutatóintézetének igazgatója pedig a fenntartható fejlődés földhasználati és vidékfejlesztési kérdéseiről beszélt. A szünet után dr. Ángyán József intézetigazgató (SZIE) az agrárkörnyezet- és tájgazdálkodásról, Konkolyiné dr. Gyuró Éva (Nyugat-Magyarországi Egyetem) az Európai Tájjegyzmény és a táj kutatás kapcsolatáról, Flachner Zsuzsanna (TAKI) pedig az ártéri tájgazdálkodásról értekezett. A tájökológiában igen fontos szerepet betöltő társadalmi aspektus bemutatására dr. Csatári Bálint intézetigazgató (RKK-Kecskemét) vállalkozott. Utolsó előadó pedig Fatsar Ádám területfejlesztési üzletágvezető volt, aki az ESRI Magyarország Kft. Tájkonzevációs programjáról szólt.

Másnap, 2006. április 8-án nyolc szekcióban összesen 78 előadó tartott 15-15 perces előadást. A megszólalási lehetőség azonban ennél is nagyobb volt, mert kissé formabontó újtásként a szekcióelőadások végén minden posztert kiállító is kapott 3-4 percet témájának felvillantására. Aki valaha is próbálkozott 100-120 előadás és posztertéma csoportosításával tudja, hogy igen nehéz feladat a szerteágazó témák besorolása. Ezúttal is volt néhány „tarkábbra” sikeredett szekcióprogram, de összességében szerencsésnek bizonyult a következő témakörök meghirdetése: (zárójelben a szekcióelnökök)

1. Ökológiai szempontú vízgazdálkodás – vizes élőhelyek revitalizációja – árterek fenntartható használata (Flachner Zsuzsanna és dr. Szabó Mária)
2. Agroökológia és agrár-környezetvédelem (dr. Várallyay György)

3. Általános tájvédelem, egyedi tájértékek, tájökölógiai elemzések (dr. Láng István)
4. Tájhasználat-változás és a tradicionális tájhasználat megőrzése (dr. Barczy Attila)
5. Településökölógia (Konkolyné dr. Gyuró Éva)
6. Tájkutató és informatika (dr. Kertész Ádám)
7. A turizmus tájformáló hatása (dr. Aubert Antal és dr. Csorba Péter)
8. Területfejlesztés és tájvédelem (dr. Csima Péter)

Mivel Debrecenben a Nyírség határán, a Hortobágy közelében, részben a Tiszából származó kommunális vízellátás, ill. a Nagyerdő komoly vízpótlási problémái miatt tájökölógiai szempontból indokolt a vízzel kapcsolatos témák kiemelése, a konferenciának.

Úgy érezzük, növelte a konferencia népszerűségét, hogy a rangos előadók mellett 12 doktori iskola 30 doktorandus hallgatója is lehetőséget kapott munkájának bemutatására. Sikernek könyveltük el azt is, hogy a közönség soraiban korántsem csak az előadók ültek. 15-20 vendég volt pl. a Nemzeti Kulturális Örökségi, valamint a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztériumból, a Tiszántúli Környezetvédelmi Felügyelőségtől, a Hortobágyi Nemzeti Parktól, a Debreceni Vízmű Részvénytársaságtól, akiknek érdeklődését a témakör keltette fel.

Sajnos a konferenciához csatlakozó Debrecen környéki kirándulás az országgyűlési választások napjára esett, ami 38-ra csökkentette a résztvevők létszámát. A tanulmányútnak öt megállóhelye volt. A várostól északra a zeleméri templomromnál régészeti, tájképi és tájhasználati ismertetés után a Debrecen elkerülő gyorsforgalmi út egy természetvédelmi területet keresztező, ezért az élőhely fölött hídként átívelő szakaszánál álltuk meg. A város keleti, nyírségi részén előbb a népvándorlás kori védelmi sáncrendszer, az ún. Ördög-árok egy helyreállított szakaszánál zajlott szakmai ismertetés. A Debrecen környéki táj alakításának, védelmének, hasznosításának évek óta egyik kulcskérdése a vízellátás stabilizálása, az 1970-es években kialakított jóléti tavak funkciójának megerősítése. Erről a kérdéstről hangzott el szakmai beszámoló az ún. Fancsika-II. víztározónál, majd a kirándulás a közkedvelt városközeli rekreációs térség, az ún. erdőpusztai bemutatóháznál fejeződött be.

A tájökölógia rangjának növelését hathatósan fogja szolgálni, hogy az elhangzott előadások és a bemutatott poszterek mindegyike megjelenik nyomtatásban is. A doktorandus előadók anyagainak publikálását a Tájökölógiai Lapok vállalta a folyóirat egy külön számaként, a többi pedig remélhetően bolti forgalomba is kerülő könyv formában fog napvilágot látni.

A konferencia záró összegzése során örömmel jelenthettem be, hogy a két év múlva sorra kerülő harmadik konferencia megszervezését a Corvinus Egyetem Tájvédelmi és Tájrehabilitációs Tanszéke vállalta el, sőt megegyezés született arról is, hogy az azt követő, négy év múlva esedékes konferencia színhelye az MTA Földrajztudományi Kutatóintézete lesz.

Dr. Csorba Péter tanszékvezető egyetemi docens